

Rigsombudsmanden i Grønland

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 18. september 2006

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Landstingets efterårssamling, mandag den 18. september 2006.

Landstinget behandlede følgende dagsordenspunkter:

Pkt. 1:

Åbningsdebat.

(Landsstyreformanden)

Åbningsdebatten fandt sted på baggrund af landsstyreformandens åbningstale, som blev holdt fredag den 15. september 2006, jf. min indberetning af samme dato.

Fra partiernes ordførerindlæg kan følgende fremhæves:

Siumut udtrykte i sine bemærkninger generelt tilslutning til landsstyreformandens åbningstale, bl.a. i sin tilslutning til en kommende strukturreform, hvor Siumut opfordrede landsstyret til at prioritere information og kursusvirksomhed over for de, som vil blive berørt af strukturreformen.

I relation til det igangværende arbejde i den fælles grønlandsk-danske selvstyrekommission udtalte Siumut's ordfører Lars-Emil Johansen bl.a., at Siumut kræver at den kommende selvstyrelov skal anerkende det grønlandske folk som et folk i international folkeretlig forstand samt at loven ikke skal virke begrænsende for eller være en hindring for Grønlands selvstændighed i fremtiden. Den kommende selvstyrelov skal åbne mulighed herfor og Grønland bør på nuværende tidspunkt påbegynde et forfatningsforberedende arbejde. Det grønlandske folks ejendomsret til landet og dets ressourcer skal sikres i selvstyreloven. Herunder skal det sikres, at den politiske kompetence til at lovgive om og udstede tilladelser til efterforskning og udvinding samt hele økonomien i råstofaktiviteter skal være et rent grønlandsk anliggende. Endvidere fremførte Siumut krav om, at det grøn-

landske sprog fremover skal være det officielle sprog i Grønland samt at Grønland får øget kompetence til at indgå i et udenrigspolitisk samarbejde.

Siumut foreslog i partiets ordførerindlæg, at det nu besluttes at eventuelle indtægter fra en fremtidig kulbrinteaktivitet i Grønland ubeskåret skal gå til en olie-fond, hvis renter skal bruges til at nedbringe statens bloktilskud til Grønlands Hjemmestyre. Siumut vurderer, at der på denne måde sikres en fornuftig og for begge parter problemfri afvikling af den hidtidige økonomiske afhængighed.

Siumut udtalte, at partiet finder det påkrævet, at landsstyret og regeringen snarest indleder en dialog om realisering af forslagene i Retsvæsenkommissionens betænkning.

Endvidere rettede Siumut en anmodning til landsstyret om snarest muligt at drage omsorg for, at der indsættes grønlandske ledere i de offentligt ejede virksomheder.

Demokraterne fremhævede i sit ordførerindlæg behov for en stærkere indsats mod omsorgssvigt og seksuelt misbrug af mindreårige, bl.a. med forslag om hårdere straffe og øget brug af tvangsfjernelse af omsorgssvigtede børn, efteruddannelse af pædagogisk personale samt forældrekurser.

Demokraternes ordfører Per Berthelsen kritiserede enkelte dele af landsstyreformandens åbningstale. Bl.a. kritiseredes landsstyreformanden for ikke at være konkret i hans omtale af, hvorledes der skal ske en opprioritering af det grønlandske sprog i forvaltningen. Demokraterne udtrykte tilslutning til den kommende strukturreform, men foreslog at der gøres en stærkere indsats for undervisning af børn i landets bygder.

Herefter kommenterede Demokraterne landsstyrekoalitionens indsats siden sidste landstingsvalg, med bemærkninger til hvert enkelt landsstyremedlems indsats. Demokraterne opfordrede afsluttende landsstyreformanden til i højere grad at sætte dagsordenen i landsstyret.

Inuit Ataqatigiit (IA) udtrykte i sit ordførerindlæg tilslutning til landsstyreformandens åbningstale, med særlige bemærkninger om bl.a. landsstyrets finanslovsforslag, den kommende strukturreform, sælskind og selvstyreprocessen.

IA's ordfører Kuupik Kleist udtrykte ros til landsstyrets finanslovsforslag, idet forslaget prioriterer væksthæmmende investeringer ".fra støtte og tilskud til arbejde og selvforsørgelse".

På det kommunale område talte IA for, at strukturreformen gennemføres snarest muligt.

I relation til debatten om sælfangst og eksport af sælskind til bl.a. EU opfordrede IA til omhyggeligt at overveje, hvorledes Grønland forholder sig til såvel andre lande som driver sælfangst som til lande, der importerer produkter af sælskind.

IA kommenterede det igangværende arbejde i den fælles grønlandsk-danske selvstyrekommission med forhåbning om, at kommissionen vil fuldføre sit arbejde med en konklusion om selvstyre til gavn for udviklingen i Grønland samt for den grønlandske befolkning. IA udtalte i den forbindelse bl.a.: "Såfremt der ikke fremkommer en entydig konklusion for kommissionens arbejde, vil mange gode kræfter være spildte, og mange penge vil være ødet hen, og forholdene vil ikke være til at holde ud. IA vil opfordre alle, som har medvirket i arbejdet, om at være behændige for at opnå det bedste for vort land, idet en god løsning også vil gavne Danmark; en løsning, som ikke tager udgangspunkt i fjendtlighed overfor danskerne."

Endvidere opfordrede IA til en afgørelse af ejendomsretten til undergrunden og dennes ressourcer.

Atassut lagde i sit ordførerindlæg vægt på, at beslutninger som vedrører befolkningens levevilkår, skal være velbegrundede og holdbare på kortere og længere sigt. Atassut fremhævede befolkningens behov for et trygt familieliv og udtalte støtte til landsstyrets planer om en ekstraordinær indsats for børn og unge.

Atassut savnede i landsstyreformandens åbningstale målsætninger for forbedring af de handicappedes vilkår og efterlyste en status for dette arbejde.

Atassuts ordførerindlæg udtrykte generelt tilslutning til indholdet i landsstyreformandens åbningstale. Partiet ønsker dog til arbejdet med en strukturreform vedr. den kommunale sektor, at kommunerne ikke skal tvinges til sammenlægninger samt at kommunerne skal have mulighed for selv at etablere tværkommunale samarbejder, som alternativ til egentlige kommunesammenlægninger.

Til arbejdet i den fælles grønlandsk-danske selvstyrekommission udtrykte Atassut tilfredshed med, at kommissionen har fået den nødvendige tid til at gennemføre arbejdet.

Kandidatforbundets Parti udtrykte skepsis over for landsstyreformandens bemærkninger om, at udviklingen også kræver en indsats fra borgernes side. Kandidatforbundets parti fremhævede det ansvar, de folkevalgte har for at træffe de nødvendige beslutninger.

I partiets ordførerindlæg efterlystes i øvrigt konkrete planer og effektiv planlægning på områder som folkeskole, kommunesammenlægning, fiskeri og fangst, turisme samt forbedringer i pensionisters økonomiske vilkår.

Fra den efterfølgende politiske debat kan det bl.a. nævnes, at **Landstingsmedlem Jonathan Motzfeldt** som formand for den fælles grønlandsk-danske selvstyrekommission udtrykte glæde over den brede støtte blandt landstingets partier til kommissionens arbejde.

Pkt. 2:

Redegørelse for dagsordenen.

(Landstingets Formandskab)

Landstingets Formand Jonathan Motzfeldt fremsatte formandskabets redegørelse for forårssamlingens dagsorden.

Ved afstemning besluttede landstinget at udskyde en række punkter fra den 19. september til senere, med baggrund i sygemelding fra Landsstyremedlem Finn Karlsen.

Pkt. 3:

Fastsættelse af tidspunkter for Forårssamlingen og Efterårssamlingen 2007.

(Landstingets Formandskab)

Som sidste punkt på dagsordenen, før der skal vælges medlemmer til udvalg mv., besluttede landstinget følgende datoer for landstingssamlinger i 2007:

Landstinget afholder en særlig vintersamling i 2007, som indledes den **20. februar 2007** og estimeres til at vare 4 uger.

Landstingets Forårssamling 2007 indledes den **24. april 2007**. Denne landstingssamling estimeres ligeledes til at vare 4 uger.

Endvidere følger det af landstingets forretningsorden, at Landstingets Efterårssamling 2006 indledes den 3. fredag i september måned 2007.

Pkt. 4a:

Valg af medlemmer og suppleanter til Landstingets stående udvalg og repræsentationer.

(Landstingets Formandskab)

Pkt. 4b:

Valg af medlemmer og suppleanter til råd og nævn.

(Landstingets Formandskab)

Der indberettes ikke fra dette dagsordenspunkt.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. email:

Folketinget
Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne